

W Poniedziałek

## WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

### Zjednoczone Stany Ameryki północnej.

Wielkie odmiany we wszystkich władzach zarządu najmocniej wzbudzają uwagę publiczności. Z Ministrów zagranicznych odwołani zostali Postowie w Londynie, Paryżu, Madrycie i Roslumbii; z Konsulów zagranicznych prawie wszyscy utracili swoje posady, i jak słycać nawet żaden pocztmistrz nie utrzymał się na swoim miejscu, lecz go zastąpił stronnik nowego Prezydenta. Z resztą ta zupełna zmiana w osobach służby publicznej nie jest nowością w Ameryce; za administracji Prezydenta Jeffersona zaszło to samo; P. Jefferson w odpowiedzi na przedstawienie, uczynione sobie w tym przedmiocie ze strony Prowincyi Newhawen, bronił tego środka, uznając go za stosowny i dobry. (G.W.)

### Wielka Brytania i Irlandyja.

Król JMć bywa regularnie na wścigach konnych na polu Ascoth-Hejde: W d. 19. Czerwca płacono za powóz czterokouny aż na to miejsce 25 guineów.

W d. 22. Czerwca odprawił Król kapitułę orderu podwiązki, na której Hr. Ashburnham, w miejscu Hr. Liverpoola na rycerza orderu podwiązki został passowany.

Z dnia 26. Czerwca o godzinie 2. odroczony został Parlament przez komisysję. Lord Kanclerz odczytał następującą mowę:

»Milordowie i Mości Panowie! Król JMć. rozkazał nam, uwolnić was od obecności w parlamencie, i zarazem podziękować wam za gorliwość i pilność w ukończeniu spraw publicznych, tych mianowicie, na które przy otwarciu parlamentu zwrócił waszą uwagę. Król JMć. polecił nam, abyśmy was uwiadomili, że od wszystkich sprzymierzeńców i mocarstw zagranicznych otrzymuje zapewnienia szczerzej chęci utrzymania stosunków przyjacielskich i najprzyjemniejszej zgody z rządem angielskim. Król JMć. ubolewa, że nie może wam donieść jeszcze, o ukończeniu wojny na wschodzie Europy. Rozkazał nam przecież zapewnić was, że rząd nieustannie wszelkich dokładać będzie starań, aby ułatwić przywrócenie pokoju.

Rad uwiadamia was Król JMć. że dyplomatyczne stosunki z Portą ottomańską znowu mogły być zawiązane. Postowie Króla JMć. i Króla francuzkiego powracają do Stambułu. Ponieważ Cesarz JMć. rossyjski raczył upoważnić pełnomocników swoich sprzymierzeńców do układów w imieniu N. Cesarza, przeto narady względem stanowczej pacyfikacyi Grecyi odbywać się będą w imieniu trzech stron do traktatu londyńskiego wchodzących.

Wojsko Króla JMć. chrześciańskiego wyszło z Morei, pozostała tam tylko niewielka siła na czas niejaki dla przywrócenia porządku w kraju, który tak długo był widownią anarchii i zamieszania.

Z powiększonym żalem zwraca Król JMć. uwagę na położenie monarchyi portugalskiej. Wszakże Król JMć. polecił nam, ponowie oświadczenie, że dołoży wszelkich starań, aby pojednać sprzeczne interesa i usunąć cierpienia, ciężące na kraju, który był zawsze przedmiotem troskliwości Króla JMci.

Mości Panowie Izby niższej! Król JMć. rozkazuje nam, podziękować wam za zezwolenie sumy na opędzenie wydatków służby w r. b., i zapewnić was, że wolą Jego jest obracać je z wszelką oszczędnością.

Milordowie i Mości Panowie! W końcu rozkazał nam Król JMć. abyśmy was uwiadomili o Jego nadziei, że ważne postanowienia tegorocznego Parlamentu ustalą spokojność i lepszą położenie Irlandii, oraz że wzmocnią węzły, łączące rozmaite części tego wielkiego państwa, umocnią i pomnożą jego potęgę i powiększą pomyślność jego ludności.

W d. 22. dał Xiążę Wellington wielki obiad dyplomatyczny. Tegoż samego dnia po południu odprawiono trzechgodzinną radę gabinetową; Portugalski Jeneralny Konsul miał interessa w urzędzie spraw zagranicznych a od P. Robert Gordon nadeszły depesze. — Onegdaj nadeszły także depesze do urzędu spraw zewnętrznych od Lorda Hejtesbury datowane w Petersburgu d. 9. t. m.

Xiążę Chartres znajduje się teraz w Warwick. W d. 19. Czerwca na wniosek P. Pellat w radzie gminnej miasta Londynu, uchwalono rozpoznać kazać wydziałowi, czyliby niebyło

w czasie, przypnieść Izraelitów do korporacji, gdyż doświadczenie naucza, że istniejące od wieków wyłączenie onych zrządziło wszystko złą na które się towarzystwo użala.

W skutek przybycia do Londynu rossyjskiego gońca w d. 22. Czerwca wieczorem, odprawili dnia następującego rano poseł Rossyjski Xiążę Lieven i Hr. Matusiewicz konferencyją z Xięciem Wellingtonem i Hr. Aberdeen. (D. A.)

### Francyja.

Izba Parów na posiedzeniu swoim w d. 23. Czerwca przyjęła trzy projekta do prawa względem odmienienia granic niektórych departamentów, jakoteż dwa projekta do prawa względem robót w przystaniach Havre i Boulogne; znaczną większością głosów.

Na posiedzeniu Izby niższej w d. 24go pod czas dalszych narad nad budżetem ministerstwa wojny rzekł Jenerał Lamarque, iż z 562 wyższych Oficerów sztabowych, których Francyja po długich wojnach w roku 1814 miała, liczba 168 Jenerałów Lejtnantów zesłała przez śmierć lub uwolnienie od służby bez pensyi na 68, liczba 373 marszałków polnych na 59, że z pierwszych trzy czwartej jest Niemieszczonych, a z ostatnich tylko 15 do 20 jest do służby użytych. Wielki ciężar, spadający na kraj przez licznych Oficerów sztabowych, pochodzi szczególnie z mianowania od czasu przywrócenia Bourbonów; w kilku miesiącach posuniono do pierwszych stopni 210 wojskowych, którzy po większej części za granicą w niższych stopniach służyli. Król Francyi ma 62 Adjutantów, największą liczbę swojego dawniejszego nieszczęścia. — Na to odpowiedział Minister wojny, iż Król Jmć postanowił, ograniczyć tę liczbę na 6 dla siebie, 4 dla Delfina, a 2 dla Xiążąt.

W d. 26. Czerwca toczyły się w Izbie Depatowanych dalsze obrady nad budżetem Ministerstwa. P. Bally doniósł listem Prezydentowi, że Kommissyja przez Ministeryjum złożona uwolniła go od wszelkich obwinień względem zfałszowanego podatku wyborowego.

Dziennik Kaeński wyraża: »Nowe zalecenia odebrane od dwóch dni przez Prefekturę, wskazują podobieństwo, iż Król Jmć w Sierpniu przedsięwzięcie podróz do Normandii, której głównym celem ma być przystań Cherburska, gdzie atoli Monarcha tylko krótki czas zabawi.

Sąd poliecy poprawczej Paryżkiej skazał w d. 26. Czerwca P. Chatelain, odpowiedzialnego wydawcę Kuryjera Franouzkiego na trzechmiesięczne więzienie i 600 fr. kary pieniężnej. P. Chatelain postanowił odwołać się do sądu appellacyjnego.

Okręt z Port au-Prince, który podróz swoje odbył w 44 dniach, przywiózł listy z d. 3. Maja, potwierdzające wiadomość w Kwiecniu odebraną, że traktat handlowy między Francyją a Hajty podpisany został.

Dziennik *Messenger des Chambres* udziela następującego wyimku z listu Edwarda Quinet, Członka Kommissyji umiejętności, postanęj do Morei, datowanego pod d. 25 Kwiecnia w Egipcie: »Płynąłem na Greckiej łodzi do Pireus, a zamiar udam się do Aten. Zamiarem moim było przekonać się o stanie starożytnych pomników, od czasu, jak twierdza ta codziennie jest mocniej ścieśniona. Mam radość donieść WPanu, iż w ogólności bardzo dobrze są zachowane. Świątynia Tezeusza oparta się zupełnie dwom kolom działowym. Zdaje się, że Frankowie przed swoim wyjściem większą część pomników odłączyli od nowych budowli, i to je ocaliło. Całe miasto jest tylko kupą gruzów, z których pojedyncze palmowe drzewa i świątynie greckie sterczą. — Do Akropolis nie mogłem się dostać; Parthenon przedstawia jeszcze najwięcej podziwienią godne masy; wszelako z miejsca, z którego się nań patrzyłem, nie mogłem rozpoznać szkody, jaka w pojedynczych częściach poniósł.« (G. W.)

### Zjednoczone Niderlandy.

W d. 23. Czerwca ogłoszone zostały dwa ważne król. postanowienia datowane z d. 20go Czerwca. Przez takowe oświadczone, że ludzie młodzi poświęcający się w seminariach biskupich teologii nie są więcej obowiązani chodzić do kollegijum filozoficznego, jednakże się to onym do woli zostawia. Dalej do owego seminarjum mogą być także tacy młodzi ludzie przyjmowani, którzy swoje przygotowanie nauki nie pobierali w kollegijum filozoficznem, a nawet tacy, którzy za pozwoleniem król. byli na naukach za granicą. Wstęp do wspomnionego dopiero postanowienia jest następującego brzmienia: »Przejrzawszy powtórnie nasze wyroki z d. 14. Czerwca 1825, z d. 11. Lipca 1825 i z d. 20. Listopada 1825; z uwagi, że od czasu owych wyroków, okoliczności, które do nich dały powód w skutek konwencji ze Stolicą Ś. z d. 18. Czerwca 1827 zmieniły się; dalej, że przez potwierdzenie w d. 18. Maja b. r. trzech Biskupów, większa część stolic Biskupich jest Biskupami opatrzona; że według tego nadszedł czas, w którym bez uszczerbku możemy dopełnić już dawniej oznajmionych zamiarów względem filozoficznego kollegijum; obąc dachownym zwierzchnikom Niderlandzkich Biskupstw w skutek pomienionej konwencji dać dowód naszego zaufania: przeto na raport Naszego Ministra spraw wewnętrznych z d. 8. Czerw-

ca 1829 do liczby 1. i z d. 13. t. m. do liczby 3., i po wysłuchaniu nieustającej Komisji rady Stanu do spraw Kościoła rzymsko-katolickiego, z potrzebą odmianą naszych namienionych wyroków, raczyliśmy rozkazać i rozkazujemy niniejszem i t. d. (D. A.)

### Niemcy.

Z Mnichowa donosi tameczna gazeta pod d. 2. Czerwca: Onegdaj z południa przybyli tutaj Kawalerowie Brazylijscy, P. de Verna i P. d'Oliveira, mieli zaszczyt złożyć swoją nniżoność Xiężnie Leuchtenberskiej. Są oni przez swojego Monarchę upoważnieni, prosić dla niego o rękę Xiężniczki Amalii Leuchtenberskiej. Spodziewany jest jeszcze nadzwyczajny Poseł, dla dopełnienia uroczystych zaręczyn. Słychać, że zaślubienie nastąpi w pierwszych dniach Sierpnia przez prokuracyją, po czém J. X. W. uda się w podróż do Brazylii.

Wczoraj, wyżwspomnieni ces. brazylijscy Kawalerowie mieli zaszczyt być zaproszeni przez J. K. W. Xiężnę do stołu. (D. A.)

### Danija.

W dniu 11. Czerwca zjechał Król Jmó Duński z obudwiema JJ. KK. WW. Xiężnami i obudwioma Xiężętami do Louisenlund, przyjęty przez Landgrafa Karola Hesskiego na tamecznym moście łyżwowym. W dniu 13. rano udał się Monarcha z obudwioma Xiężętami i orszakami do Eckernförde dla oglądania tamtejszego domu sierot i innych publicznych zakładów, i około południa powrócił znowu do Louisenlund.

Professor Oehlenschläger, poeta duński, przybywszy dnia 14 Czerwca do Malmo doznał tam licznych dowodów publicznego dla siebie szacunku. Burmistrz powitał go uroczystie, a w domu, w którym wysiadł, przyjmowali go znakomitsi urzędnicy i obywatele. W Lund przyjmowali go uroczystie Professorowie i uczniowie i oprowadzali go w tryumfie, pokazując mu esobliwności miasta. W tém mieście ma się zjechać z Panem Oehlenschläger, poeta szwedzki, Biskup Tegner. (D.A.)

### Prussy.

Król Jmó mianował J. K. W. Xięcia Adalberta Pruskiego pierwszym Poręcznikiem, i z utrzymaniem jego stosunku do drugiego batalijonu czwartego pułku gwardyi obrony krajowej, umieścił go w drugim pułku gwardyi pieszej.

— Z Berlina d. 24. Czerwca. —

Czytamy w gazecie rządowej pruskiej: Wyhodzący w Hamburgu dziennik Reporter umieścił pierwszy z okolic Wisty wiadomość, że zanim poznać będzie można wypadek żniw, wywóz zbo-

ża z prowincyj wschodnio-pruskich został zabroniony. Dodawano, że ten zakaz nastąpił w skutek ostatnich wylewów Wisty. Gdy gazety angielskie tę wiadomość powtórzyły, czynimy uwagę, że jest zupełnie bezzasadną. (D. A.)

— Z tamtąd d. 24. Czerwca. —

Dnia 23. Czerwca odśpiewano w greckiej kaplicy N. Cesarzowej Rossyjskiej uroczyste nabożeństwo i Te Deum za zwycięstwo wojsk rossyjskich pod Szumłą d. 11. b. m.

Do najmilszych obrazów których widok w ostatnich dniach poruszał wszystkie nmysły, a których pamięć nigdy nie zniknie z serc mieszkańców Stolicy, należy szczególnie i pobyt w niej W. Xięcia następcy tronu Ces. Rossyjskiego. Z radością i zadziwieniem zatrzymywano wzrok na tym Xięciu, który w tak młodocianym wieku z silnym i stosownym zachowaniem się postępował wśród miejsc i ludzi po części zupełnie mu obcych, a razem za każdym krokiem dawał poznać piękne uczucia dziecięcej otwartości i dobroci serca. Łączyć tym sposobem i tak szczęśliwie powabność życia z wesołością kwitnącej młodości, jest zapewne najspanialszym darem jakim tylko opatrność mogła udarować Xięcia urodzonego do tak wysokich przeznaczeń. W chwili kiedy bogostawieństwa nasze pochodzące z najczystszych uczuć serca towarzyszą dostojnemu podróżnemu w jego powrocie do ojczyzny, zapewne przyjemne będą czytelnikom następujące krótkie wiadomości z życia osób otaczających wielkiego Xięcia. — Wojskowy towarzysz J. Cesarskiej Mości Jenerał Major Merder (a nie Mörder jak piszą gazety) jest z rodu niemieckiego, lecz wychowany w wojskowej Akademii w Petersburgu. Zaczął on swój zawód wojskowy w jednym pułku Huzarów: w bitwie pod Ansterlitz otrzymał od pałasza nieprzyjacielskiego ciężką ranę w głowę. Pan Merder szczyił się przyjazną zażyłością z znającym tak dobrze świat i ludzi Jenerałem i Prezesem Klinger, a rzadkie zalety duszy i serca zjednały mu w równym stopniu również względy i szacunek Cesarza, jak ufność dostojnego wychowawca. Dwaj młodzi szlachta, którzy się jako towarzysze podróży znajdowali w orszaku W. Xięcia następcy tronu, byli jeden Hrabia Wielhorski, a drugi Pan Patkul. Ostatni jest potomkiem znaney Inflantskiej rodziny Patkulów, z której Reinold, czyli właściwie Reginald Patkul, dnia 10. Października 1707 stracony został okropnym sposobem za wyrokiem wyznaczonego przez Karola XII. sądu wojennego. (D.P.K.)

## Królestwo Polskie.

— Z Warszawy dnia 3. Lipca. —

JW. Jenerał dywizyi Weissenhof doniosłszy NN. Królom Saskiemu, Bawarskiemu i Wirtembergskiemu o koronacyi N. Cesarza Mikołaja Igo., jako Króla Polskiego, onegdaj wrócił do Warszawy.

Hrabia Fiquelmont Ambassador Austryjcki przy dworze Cesarzko Rossyjskim, przybył z Wiednia do Warszawy w przejeździe do Petersburga. (Dnia 6. t. m. udał się w dalszą podróż.) (D. P. R.)

Gazety warszawskie z dnia 3. Lipca zawierają dwa wyroki Cesarza Rossyjskiego i Króla polskiego z dnia 12. (24.) i 20. Maja (1. Czerwca) datowane; pierwszy, z powodu, że pomiędzy rozmaitemi oznakami ustanowionemi w Królestwie Polskiem dla uznania zasług w jakikolwiek bądź sposob oznaczających się, nie masz żadnej szczególnie przeznaczony na wynagrodzenie ciągłej i nieskazitelnej służby, prócz tej, jaką Podoficerowie i żołnierze otrzymują, postanowił Cesarz Jmć i Król utworzyć nową oznakę, przeznaczoną do wynagrodzenia ciągu służby tak cywilnej jako i wojskowej, nazwaną: Znakiem honorowym; drugim wyrokiem Cesarz Jmć pragnąc dać Bratu swojemu Wielkiemu Xięciu Konstantemu Cesarzowiczowi szczególną oznakę zadowolenia swojego, za znamienie zasługi, które J. C. W. w Królestwie Polskiem oddawać nie przestaje, przez zaszczytny sposób, w jaki sprawuje ważne obowiązki sobie powierzone, nadaje dodatkowo do dóbr Łowicz, tytułem darmym, na wieczną i nieodzowną własność prywatną temuż J. C. W. Wielkiemu Xięciu Konstantemu i Jego następcom z prawem nieograniczonem rozporządzenia niemi podług opodobania, Ekonomiję Skierniewice, Głuchów, Bąków, Jezioro i Kapin, ze wszystkimi ich przyległościami i przynależnościami, tak jak dawniej do Xięstwa Łowickiego należały. (G. P.)

## Rossyja.

— Z Tiflis d. 16. (28.) Maja. —

Dnia 12. b. m. dany tu był przez główno komenderującego wielki bal, na którym znajdował się Perski Xiążę Chosrew Mirza.

Zgromadzenie było świetne; wszystkie sale w domu właściciela były napelnione licznymi gośćmi, Dnia 14. dano zabawę w ogrodzie, na której także Xiążę Perski się znajdował. Ujmujące postępowanie tego Xięcia zupełnie zgodne z obyczajami europejskiemi zwróciło wszystkich uwagę.

Dnia tegoż Hr. Paszkiewicz Erywański wyjechał z Tiflis do Achalkalakam, gdzie są zebrane główne siły działających wojsk Kaukaskiego korpusu mających wyruszyć przeciwko Turkóm. (D. A.)

## Wiadomości handlowe.

— Z Gdańska d. 29. Czerwca. —

Tutejszy targ zbożowy, uległ w ostatnich dniach ośmiu, stanowczemu niżeniu ceny, które na pszenicy do 100 fl., (200 złp. na łaszcie:) na życie do 25 fl., obecnie wynosi. — Od ostatniego Wtorku (23. Czerwca) do czwartku sprzedano; Pszenicy, 125 do 129 fěj, czerw. pstrk. i pośl. pstr. ł, 24 po 360 fl.; pstrok. 120 do 130 i 132 fwěj; 107 ł., po 390 do 400 fl., wysokopstrokatę i drobnęj takież 128 i 130 funtowęj 33 ł. po 420, 480 i 500 fl. — Żyta 120, 122 do 123 i 125 funtowego łasztów 120 na traosito po 156, 160 i 165 fl. We Czwartek po giełdzie i w Piątek odeszło: Pszenicy 125 i 127 funtowęj pośledniej pstrokatęj 38 łaszt. po 125 i 127 fl., dobrze pstrokatęj 128 do 129 i 130 do 131 fn., cokolwieczek kiełkującej 13 ł. po 345 i 350 fl.; dobrze pstrokatęj 127 do 128 i 129 do 130 fn., łasztów 46 po 380 fl. Żyta 116 i 117. fn., na transito łasztów 36 po 135 fl. Owies 71 do 72 fn. płacono po 105 fl.

Doniesienia z Angliji daty 16. i 19. Czerwca, nie pomyślne dla naszego handlu zboża nie zwiastują; opłata celna od zboża zagranicznego, znizona została do 10 s. 8 d., na pszenicy i jest nadzieja że do 6 s. 8. d. znizona zostanie; okoliczność ta przyczyniła się niemało do tego że niemasz teraz pokupu na zboże. — W Hollandji trzymają się wprawdzie ceny w swęj porze, co pochodzi ztąd że tam dowóz zboża z Elby był dotąd mały; jak tylko napyt w zboża się zwjększy ani wątpić że i ceny spadną.

(Pó giełdzie.) Dzies (29. Czerwca) pokazato się na targu zbożowym cokolwieczek więcej życia, a nawet znaleźli się i spekulanci do kupna, którzy jednak tylko poznizonej cenie nabywać mieli ochotę. Dzies przedano z wody. Pszenicy. 130 do 131 fn. pstrokatęj, 87 łasztów po 385, 395, 400 i 405 fl. (najniżej 26 1/4, najwyżej 28 1/2 złp. za korzec); wysoko pstrokatęj 131 do 132 funtowęj, łasztów 63 po 480 i 500 fl. (po 34 i 35 1/2 złp.); pięknej 134 do 135 fn. wysoko pstrokatęj, 11 ł. po 550 fl. (po 38 złp. 28 pr.); takież 136 funtowęj, 13 łas. po 560 fl. (po 39 złp. 20 gr.) Na żyto niemasz żadnego odbytu. (G. P.)